

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ACELE

Sayı : E-72079556-610-21744609

Konu : Soru Önergeleri (7/36279)

7/36279
GK 45

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 19.11.2025 tarihli ve 1737875 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Konya Milletvekili Sayın Barış BEKTAŞ tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/36279 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/36279 Cevap Metni (4 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 0DFDD6CF-EB44-46DA-8945-D210F0B7FDB7

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-cbys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK

Sosyal Çalışmacı

Telefon No:(312) 705 73 30

Konya Milletvekili Sayın **Barış BEKTAŞ**'a Ait **7/36279** Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Ülkemizin engellilik alanındaki politikası; engelli bireylerin ayrımcılığa uğramaksızın insan haklarından yararlanarak toplumsal hayata diğer bireylerle eşit bir şekilde katılımlarının sağlanmasıdır. Bu bağlamda kırsal veya ulaşım açısından güçlük yaşanan bölgelerde ikamet eden bireyler dahil mevzuatta yer alan kriterleri karşılaması halinde evde bakım yardımı kapsamında desteklenmesi, yatılı bakım ihtiyacının bulunması durumunda ise resmi ve özel bakım kuruluşlarımızda hizmet sunulması sağlanmaktadır.

Konya özelinde resmi bakım, rehabilitasyon ve aile danışma merkezleri ile özel engelli bakım merkezlerinden yatılı hizmet alan engelli birey sayısı toplam 1.698'dir. Evde bakım yardımı kapsamında 2026 yılı Mayıs ayı itibarıyla 12.577 engelli birey destekten yararlanmış olup, bu kapsamda yapılan toplam ödeme tutarı 173.233.149 TL'dir.

Konya'da engelli bireylere hizmet sunan resmi engelli bakım, rehabilitasyon ve aile danışma merkezi sayısı 3'tür. Bu kuruluşlarımızın toplam kapasitesi 243 olup, yatılı hizmet alan engelli sayısı 221'dir. Konya'daki resmi engelli bakım, rehabilitasyon ve aile danışma merkezlerinin toplam doluluk oranı %91'dir.

Konya'da engelli bireylere hizmet sunan özel bakım merkezi sayısı ise 11'dir. Bu merkezlerin toplam kapasitesi 1.628 olup, yatılı hizmet alan engelli sayısı 1.477'dir. Konya'daki özel engelli bakım merkezlerinin toplam doluluk oranı %9'dur.

Resmi ve özel bakım kuruluşlarında engelli bireylere hizmet sunmak üzere meslek personeli, sağlık personeli, bakım personeli ve temizlik personeli başta olmak üzere çeşitli branş ve ünvanlarda personel görev yapmaktadır. Merkezin kapasitesi ve hizmet alan engelli sayısı üzerinden personel planlaması gerçekleştirilmektedir.

Engelli bireylere yönelik hizmet verecek olan personelin ünvanına göre değişkenlik göstermek üzere belirli kabul şartları bulunmakta olup, bu kabul şartlarını sağlayan personel engelli bireylere hizmet vermektedir.

İlgili personele göreve başladıktan sonra da verilmekte olan hizmet içi eğitimler ile hizmet kalitesinin devamlı olarak iyileştirilmesi amaçlanmaktadır.

Bakanlığımız bünyesinde bakım hizmetlerinde görev yapan personel, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun istihdam şekilleri başlıklı 4 üncü maddesinde yer alan A, B ve D fıkrası kapsamında istihdam edilmekte olup personelin özlük haklarına ilişkin ilgili mevzuatlar kapsamında işlem yapılmaktadır.

Bununla birlikte, Bakanlığımızca Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları aracılığıyla ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza yönelik başta 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu olmak üzere 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve diğer mevzuat hükümleri doğrultusunda çeşitli sosyal yardım programları yürütülmektedir. Yürütülmekte olan sosyal yardım programları düzenli ve süreli nitelikte olmak üzere aile yardımları, barınma ve gıda yardımları, engelli ve yaşlı yardımları, sağlık yardımları, eğitim yardımları ve proje destekleri olarak sınıflandırılmaktadır.

Bu kapsamda Bakanlığımızca 2022 sayılı Kanun kapsamında %40 ve üzeri oranda engelli raporu olan, sosyal güvencesi olmayan ve hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık geliri, asgari ücretin aylık net tutarının 1/3'ünden az olan Türk vatandaşlarına Engelli Aylığı; 18

yaşından küçük özel gereksinim düzeyi en az hafif düzeyde olan veya %40 ve üzeri oranda engelli yakını bulunan ve hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık geliri, asgari ücretin aylık net tutarının 1/3'ünden az olan Türk vatandaşlarına Engelli Yakını Aylığı bağlanmaktadır.

Bununla birlikte 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu hükümlerine göre 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun, 60/c-1 ve 60/c-3 kapsamındaki genel sağlık sigortalısı sayılanlar ile bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilerin hastane, ilaç, reçete, optik katılım payı muhteviyatında ödedikleri katılım payı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından söz konusu kişilere geri ödenmektedir.

Öte yandan yaşlı ve engelli vatandaşlarımızın ev temizliği ve kişisel bakımları gibi zaruri ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik Ulusal VEFA Programı, ihtiyaç sahibi engelli vatandaşlarımızın topluma uyumunu kolaylaştıracak her türlü araç gereç ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik Engelli İhtiyaç Yardımı, özel eğitime ihtiyacı olan özel gereksinimli öğrencilere yönelik Engelli Öğrencilerin Ücretsiz Taşınması gibi yardım programları da yürütülmektedir.

Özel Engelli Bakım Merkezleri, ilgili mevzuatın amir hükmü gereğince yılda en az iki kez Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri tarafından, iki yılda bir kez de Bakanlık Müfettişlerince denetlenmektedir. Bakanlığın yetkili personeli tarafından da yıl içerisinde denetimler yapılmaktadır. Bakanlığımız etkin bir denetim mekanizması oluşturmak amacıyla İl Müdürlükleri arasında çapraz denetim uygulaması da yaptırmaktadır. Ayrıca merkezler hakkında ulaşan ihbarlara istinaden ihbar denetimleri ve mesai dışı denetimler gerçekleştirilmektedir. Ayrıca İl Müdürlüklerimiz habersiz gerçekleştirdiği denetimlerde geçmişe dönük kamera kayıtları incelemesi yapmaktadır. Engelli bireylerin insan onuruna yakışır bir hizmet almasını temin etmek amacı ile her türlü çalışma gerçekleştirilmektedir.

Özel Engelli Bakım Merkezlerine 2024 yılında 1.904 denetim, 2025 yılında ise 2.141 denetim gerçekleştirilmiştir. Bu denetimler neticesinde 201 idari para cezası uygulanmıştır. Denetimler neticesinde olumsuz bir durum tespit edilmesi veya şüphe oluşması halinde ivedilikle adli ve idari işlemler başlatılmaktadır.

Engelli bireylere yönelik hizmet veren resmi ve özel bakım kuruluşları Bakım Hizmetleri Kalite Standartları açısından belirli aralıklarla değerlendirilmekte ve puanlanmaktadır. Ayrıca özel bakım merkezlerinde bakım hizmetlerinde kalite standartlarının artırılması için puan esaslı olarak teşvik ödemesi yapılmaktadır.

Öte yandan, Bakanlığımız engellilerin temel hak ve özgürlükleri başta olmak üzere erişilebilirlik ile ilgili ulusal politikaların belirlenmesi, mevzuatın hazırlanması ve bu politikaların hayata geçirilmesi için kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyon ve iş birliğinin sağlanması ile yükümlü bir kurumdur. Erişilebilirliğin uygulanması tüm kurum ve kuruluşların görev ve sorumluluğundadır.

Bu kapsamda “herkesin istediği her yere ve her hizmete, bağımsız ve güvenli olarak ulaşabilmesi ve bunları kullanabilmesi” olarak tanımlanan erişilebilirliğin sağlanması ve yaygınlaştırılması hususu yasal güvence altına alınmıştır.

07.07.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanunun geçici 2'nci maddesi ile kamu kullanımına açık binalar ve açık alanların erişilebilir hale getirilmesi zorunlu tutulmuştur. Anılan Kanunun geçici 2'nci ve 3'üncü maddeleri hükümlerine dayanılarak hazırlanan Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği 20.07.2013 yılında yürürlüğe girmiştir. Yönetmeliğin amacı; umuma açık hizmet veren her türlü yapılar ve açık alanlar ile

toplu taşıma araçlarında erişilebilirliğin izleme ve denetimini yapacak olan komisyonların teşkili, çalışma usul ve esasları ile idari para cezalarının uygulanmasına ve genel bütçeye gelir kaydedilen idari para cezası tutarlarının kullanımına ilişkin hususları belirlemektir. Denetimlerde, 2020/3 sayılı Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Formları Hakkında Genelge ekinde yer alan Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Formları kullanılmaktadır. Buna göre Formlarda yer alan “*” ibareli soruların tümüne “Evet” cevabı verilmesi durumunda komisyonlarca bina, açık alan ve toplu taşıma aracı için “Erişilebilirlik Belgesi” düzenlenmektedir.

Diğer taraftan, 21 Haziran 2025 tarihinde, engellilerin ve yaşlıların dijital hizmetlerden diğer bireylerle eşit şekilde faydalanmasını sağlamak amacıyla, 2025/10 sayılı “Web Siteleri ve Mobil Uygulamaların Erişilebilirliği” konulu Cumhurbaşkanlığı Genelgesi Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Hizmet sağlayıcılar tarafından web siteleri ve mobil uygulamalarını erişilebilir hâle getirilmesi beklenmektedir.

Genelgenin yayımlanmasının ardından Bakanlığımız bünyesinde “Web Siteleri ve Mobil Uygulamaların Erişilebilirliği İzleme Komisyonu” kurulmuştur. Komisyon, web siteleri ve mobil uygulamaların erişilebilirlik durumunu izleyecek, erişilebilir olanlara Erişilebilirlik Logosu kullanım hakkı verilecektir.

Genelge ile birlikte “Web Siteleri ve Mobil Uygulamaların Erişilebilirliği Kontrol Listesi-A Seviyesi” de yayımlanmıştır.

Cumhurbaşkanlığı Genelgesinde öngörülen uygulama süreçlerinin hayata geçirilmesi amacıyla; Komisyonların oluşumu, görev ve yetkileri, web siteleri ve mobil uygulamaların izlenmesi ile erişilebilirlik logosunun kullanımına ilişkin usul ve esasları düzenlemek üzere Bakanlığımız tarafından “Web Siteleri ve Mobil Uygulamaların Erişilebilirliği Genelgesi Uygulama Usul ve Esasları Hakkında Yönerge” 11.11.2025 tarihinde yayımlanmıştır. Yönerge kapsamında öngörülen engelli kullanıcı testlerinin gerçekleştirilebilmesine destek olmak amacıyla, kamu kurum ve kuruluşlarına rehberlik etmek üzere gönüllülük esasına dayalı bir erişilebilirlik test kullanıcı havuzunun oluşturulmasına yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

Diğer yandan ilgili kamu kurumları ve STK temsilcilerinden oluşan “Web Siteleri ve Mobil Uygulamaların Erişilebilirliği Danışma Komisyonu” oluşturulmuştur. 2026 yılı Ocak ayında komisyonların ilk toplantıları düzenlenerek web sitelerinin ve mobil uygulamaların erişilebilirliği konusundaki yol haritası belirlenmiştir. Toplantıların ardından 2026 yılı Yıllık Plan yayımlanacaktır. Ayrıca, yazılım ve kodlama yapan; web tasarım ve içeriği hazırlayanlar için kaynak niteliğindeki Web Erişilebilirlik Kılavuzu da yakın bir tarihte yayımlanacaktır.

Mevzuat kapsamında erişilebilirlik uygulamalarının geliştirilerek yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalara Bakanlığımızca devam edilmektedir.

Engellilerin toplumsal yaşamın tüm alanlarına ayrımcılığa uğramaksızın tam ve etkin bir şekilde katılımını sağlamak, ülkemizin engellilik alanındaki temel politikasını oluşturmaktadır. 2005 yılında çıkarılan Engelliler Hakkında Kanun’da bu temel politika anlayışımızın temel yasal dayanağını oluşturmaktadır.

Engellilik alanının doğal bir gereği olarak farklı kamu kurum ve kuruluşlarının görev ve yetki alanları içinde yürütülen politika ve uygulamalar da bu temel politika doğrultusunda dönüşerek devam etmektedir. Ülkemizin engellilik alanındaki vizyonunu ve yol haritasını ortaya koyan Engelsiz Vizyon Belgesi 2030 yılına kadar engellilik alanındaki politika, program ve hizmetleri ortak bir bakış açısıyla yönlendirmeyi sağlayacak üst düzey bir politika belgesidir.

Engellilerin, eşit vatandaşlar olarak potansiyellerini gerçekleştirebildikleri iermeci bir toplum vizyonuyla 8 politika alanı üzerine inşa edilen Engelsiz Vizyon Belgesi 8 amaç, 31 hedef ve 107 eylem alanından oluşmaktadır. Bu hedeflerden biri de Engelli bireylerin sosyal, kültürel etkinlikler ile turizm, rekreasyon ve spor faaliyetlerine katılımının güçlendirilmesi olarak belirlenmiştir. Vizyon Belgesinin 3'er yıllık eylem planları ile uygulanması ngrlmş olup 2023-2025 yılları arasında Engelli Hakları Ulusal Eylem Planı uygulanmaya başlanmıştır. Bu kapsamda Engelli bireylerin sosyal, kültürel etkinlikler ile turizm, rekreasyon ve spor faaliyetlerine katılımının güçlendirilmesi hedefinin gerçekleştirilmesi için 31 faaliyet belirlenmiştir. Bu faaliyetleri uygulamasından sorumlu kurumlar Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Mill Eğitim Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Belediyeler, Yükseköğretim Kurulu'dur. Bakanlığımız bu faaliyetlerin izlemesini yapan koordinasyon kurumudur. Bununla birlikte Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı olarak vatandaşlarımıza daha iyi hizmet sunabilmek adına gerektiğinde Konya ili de dahil gezici mobil sosyal hizmet merkezlerimizi devreye sokarak destek olabilmekteyiz.

Ülkemizde engellilere sağlanan haklar, onların sosyal hayata katılımını ve bağımsız yaşamlarını destekleyen çeşitli düzenlemelerle güvence altına alınmıştır. Özellikle TV istisnası, engellilerin kendi araçlarını edinmesine imkn tanıyarak günlük yaşamda bağımsız hareket etmelerini kolaylaştırmakta; ancak seyahat konusunda sağlanan haklar yalnızca TV indirimini ile sınırlı değildir. Engelli bireyler ayrıca toplu taşımada ücretsiz veya indirimli ulaşım, şehirlerarası otobüs, tren ve uçak biletlerinde indirim gibi haklardan da yararlanmaktadır.

Bakanlığımız tarafından engelli ve yaşlı bakım hizmeti alanında; hak temelli, aile odaklı, mahremiyet ile güvenliği önceleyen ve memnuniyeti hedefleyen "Engelli ve Yaşlı Bakım Hizmetlerinde Kalitenin Geliştirilmesi ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönerge" 16 Aralık 2019 tarihinde yayımlanmıştır. Engelli ve yaşlı bakım kuruluşlarımızda kalite değerlendirmeleri yapılmıştır. Değerlendirme sonrası kuruluşlarda eksik olan alanlara ilişkin iyileştirme çalışmaları yürütmelerinde rehber olması amacıyla "Engelli ve Yaşlı Bakım Kuruluşlarında Kalite İyileştirme Süreç Yönetimi Rehberi" hazırlanmış ve kuruluşlarımızda iyileştirme çalışmaları yapılmıştır.

Konya Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü ile Karatay Belediye Başkanlığı arasında 03.02.2022 tarihinde imzalanan "İş Birliği Protokolü" kapsamında; Konya ili, Karatay ilçesi, şeyh Ulumarecepağa Mahallesi, 34992 Ada üzerinde bulunan bina teslim alınarak Bakan Yardımcılığı Makam Olurları ile "Karatay Gündüz Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi Müdürlüğü" ismi ile hizmete açılmıştır. Söz konusu kuruluşun hizmet sunumuna ilişkin çalışmalar sürdürülmektedir.

Konya Selçuklu Engelsiz Yaşam Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi Müdürlüğü Bakanlığımız yatırım programında bulunmaktadır.